

Kelan valtuutettujen yleiskokous

Aika 27.4.2021 klo 16.00

Paikka Teams-kokous

Osallistujat	Valtuutettu Riikka Slunga-Poutsalo	puheenjohtaja
	Valtuutettu Ilmari Nurminen	kohdat 3–8, osittain 9
	Valtuutettu Ritva Elomaa	
	Valtuutettu Bella Forsgrén	kohdat 1–7, osittain kohta 8
	Valtuutettu Antti Häkkänen	kohdat 6–7, osittain kohdat 5 ja 8
	Valtuutettu Anna Kontula	
	Valtuutettu Markus Lohi	kohdat 1–5
	Valtuutettu Hanna-Leena Mattila	
	Valtuutettu Kristiina Salonen	kohdat 1–9
	Valtuutettu Sari Sarkomaa	kohdat 1–8, osittain kohta 9
	Hallituksen puheenjohtaja Vertti Kiukas	
	Pääjohtaja Outi Antila	
	Johtaja Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma	
	Johtaja Nina Nissilä	
	Ministeri Timo Harakka	kohta 5
	Ministeri Aino-Kaisa Pekonen	kohta 8
	Keskuksen päällikkö Reija Jääskeläinen	kohta 5
	Erikoissuunnittelija Anne Giss	kohta 5

Juristi Vilja Juvonen	kohta 5
Yksikön päällikkö Mia Helle	kohta 9
Viestintäpäällikkö Siiri Kärkkäinen	kohta 9
Tietopalvelujohtaja Marina Lindgren	kohta 9
Ryhmäpäällikkö Heidi Turkia	kohta 9
Johtava riskienhallinnan asiantuntija Heikki Launiemi	sihteeri
Lakiasiainpäällikkö Leena Uikkanen	sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Riikka Slunga-Poutsalo avasi kokouksen.

2 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi (valtuutettujen johtosääntö 4 § ja 5 § 1 mom.).

3 Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista sillä muutoksella, että kohta 7 päätettiin siirtää kohdaksi 5 ja siirrettiin kohdat 5 – 6 kohdiksi 6 – 7. Liite 1.

4 Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin valtuutettu Anna Kontula.

5 Taksikilpailutus

Ministeri Timo Harakka oli pyydetty paikalle kertomaan puhtaiden ajoneuvojen direktiivin kansallisesta toimeenpanosta. Hän totesi, että kansalliseen lakiin tullaan sisällyttämään myös kuljetuspalvelut. Tämä sen vuoksi, että selvitysten mukaan lähes puolet taksiajoista on kuntien tai Kelan kuljetuksia. Siirtymäaika on pitkä ja Kelalla on mahdollisuus alueellistaa hankintoja. Nämä joustot auttavat Kelaa lain täytäntöönpanossa. Kelan tulee olla samalla viivalla kuntien kanssa. Sähköautojen tekniikka kehittyy koko ajan ja toimintasäde autoilla on jo nykyisin hyvä. Siten niitä voidaan käyttää myös esimerkiksi Lapissa.

Valtuutetut esittivät ministerille täsmentäviä kysymyksiä ja kommentteja. Valtuutetut ovat saaneet erityisen paljon palautetta takseihin liittyen. Koronatilanteen vuoksi taksiala on ahdingossa eikä pahiten ahdingossa olevilla ole mahdollisuuksia investointeihin. Liian nopea siirtymäaika voi johtaa siihen, että palveluntarjoajat eivät osallistu kilpailutukseen.

Ministeri Harakka kertoi, että hallituksen esitys tullaan antamaan eduskunnalle pian. Hän totesi, että Kela-kyytien kilpailutuksiin on liittynyt haasteita ja siksi ministeriön sekä Kelan yhteistyö on tärkeää. Lakiluonnos on ollut lausunnoilla eikä Taksiliitto suhtautunut lausunnossaan direktiiviin kielteisesti. Ensimmäinen hankintajakso ulottuu vuoteen 2025 ja nyt pitää tehdä siihen tähtäviä ratkaisuja. Jos kuntien ja Kelan hankinnat jätettäisiin pois laista, tulisi suuri osa päästövähennyksistä saavuttaa muilla keinoilla.

Erikoissuunnittelija Anne Giss kertoi, että Kelan hankintakausi päättyy 31.12.2021. Kela on teettänyt konsultilla arvion, mitä puhtaiden ajoneuvojen 38 %:n osuutta koskeva vaatimus tarkoittaa käytännössä ja onko se saavutettavissa. Konsultin arvion mukaan vuonna 2024 olisi noin 300 puhdasta ajoneuvoa, kun 38 %:n osuus tarkoittaisi noin 1000 autoa. Siten vuoteen 2025 mennessä Kelalla olisi mahdollista saavuttaa lain edellyttämistä tavoitteista vain kolmannes. Myös Kelan käymät keskustelut taksialan edustajien kanssa tukevat näkemystä, ettei tavoite ole saavutettavissa.

Ministeri Harakka totesi, että taksialan ahdinko on hyvin tiedossa. Selvitysten mukaan taksiautoissa kiertonopeus on ollut kaksi vuotta. Siten neljän vuoden siirtymäaikaan mahtuu vähintään yksi investointi. Sekä hybridi- että sähköautoissa käyttökustannukset ovat huokeat. Sähköistyminen on ollut niin ripeää, että Kelan arvioima 300 auton määrä tulee ylittymään. Myös biokaasuautot ovat mahdollisia. On tärkeää, että kaikilla sektoreilla osallistutaan yhteiseen tavoitteeseen.

Puheenjohtaja kiitti ministeriä. Puheenjohtaja totesi, että valtuutetuilla ei ole päätösvaltaa tässä asiassa, mutta he voivat tuoda esille taksiautoilijoiden palautteeseen sisältyvän huolen. Kilpailutusprosessissa tulisi ottaa mahdollisimman laajasti huomioon Kela-kyytien asiakkaat ja taksiautoilijat.

Pääjohtaja Outi Antila totesi, että Kelassa joudutaan miettimään elokuun alkuun mennessä, miten kilpailutus hoidetaan. Mahdollisesti ainakin osaan maakunnista yritetään saada kaksi tai useampia välityskeskuksia.

Erikoissuunnittelija Anne Giss esitteli Kelan taksimatkojen hankintaan vaikuttavia asioita. Markkinakartoitus julkaistiin Hilmassa 24.3.2021. Valtaosa vastaajista kannatti useamman kuin yhden palveluntuottajan mallia. Kela on pyytänyt asiantuntijalausnon Asianajotoimisto Boreniukselta muun muassa siitä, mitä maksuja ja kustannuksia Kela voi huomioida tarjouskilpailun hintavertailussa sekä puhtaiden taksien priorisoinnista tilausvälityksessä. Boreniukselta on saatu kysymysten pohjalta toimintasuosituksia.

Valtuutetut keskustelivat esityksestä. Kahden palveluntuottajan malli sai kannatusta myös valtuutetuilta ja sitä toivottiin kaikkiin maakuntiin. Se koettiin myös asiakasnäkökulmasta hyväksi vaihtoehdoksi.

Merkittiin esitys tiedoksi. Liite 2.

6 Valtuutettujen syksyn 2021 kokousaikataulu

Hyväksyttiin valtuutettujen syksyn aikataulu esityksen mukaisesti. Liite 3.

Syksyllä katsotaan, onko yleiskokouksia mahdollista järjestää läsnäkokouksina. Lisäksi Kelan hallituksen kanssa olisi syytä järjestää yhteinen tapaaminen loppuvuoden aikana. Työvaliokunnan kokoukset voidaan pitää jatkossakin Teamsilla.

7 Valtuutettujen vuoden 2020 toimintakertomuksen ensimmäinen käsittely

Sihteeri Leena Uikkanen esitteli valtuutettujen vuoden 2020 toimintakertomuksen luonnoksen. Siinä on otettu huomioon valtuutetuilta vuoden 2019 toimintakertomuksen käsittelyn yhteydessä tulleet kehittämissuhteet.

Puheenjohtaja totesi, että luonnos kuvaa hyvin sekä valtuutettujen että Kelan vuotta 2020. Toimintakertomuksen toinen käsittely on 18.5.2021 yleiskokouksessa. Mahdolliset luonnosta koskevat kommentit tulee toimittaa sihteerille mahdollisimman pian.

Koska ministeri Aino-Kaisa Pekonen tuli paikalle, siirrettiin asialistan kohta 9 kohdaksi 8.

8 Keskustelua ministeri Pekosen kanssa Kelaan liittyvistä ajankohtaisista asioista

Ministeri Aino-Kaisa Pekonen kertoi, että sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut parlamentaarisen työryhmän selvittämään Kansaneläkelaitosta koskevan lainsäädännön muutostarpeita. Työryhmän toimikausi päättyy 31.1.2022. Työryhmän tehtävänä on:

- 1) tehdä ehdotukset Kansaneläkelaitoksen hallintoa koskevien säännösten täsmentämiseksi,

- 2) tehdä ehdotukset Kansaneläkelaitoksen toimialalla toimivien ministeriöiden ohjauksen vahvistamiseksi, ottaen erityisesti huomioon ICT-alan kansalliset kehittämistarpeet,
- 3) arvioida tarpeet ja tehdä mahdolliset ehdotukset Kansaneläkelaitoksen valtiosääntöoikeudellista asemaa koskevan sääntelyn tarkistamiseksi.

Työryhmä käsittelee kevään aikana Kelan hallintoa koskevien säännösten täsmentämistarpeet ja syksyllä käsitellään ministeriöiden ohjauksen vahvistamista ja Kelan valtiosääntöoikeudellista asemaa.

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain teknisluontoisista muutoksista on annettu 17.12.2020 eduskunnalle hallituksen esitys (HE 254/2020). Sen käsittely on vielä kesken eduskunnassa.

Monikanavarahoituksen purun osalta ministeriön virkamiehet ovat koonneet asiaan liittyvää taustamateriaalia. Ministeriö tulee asettamaan parlamentaarisen työryhmän asian valmistelua varten. Työryhmän työ käynnistyy ensi syksynä. Kela-korvausten poiston osalta ei ole olemassa vielä esitystä, vaan asiaa koskeva selvitys on valmistuksessa virkamiehillä.

Takseihin liittyen ministeriöön on tullut paljon viestejä eri tahoilta. KPMG on tehnyt arvion Kelan hankintamenettelystä taksien osalta. KPMG:n arvion mukaan ei ole mahdollista siirtyä rekisteröitymismenettelyyn nopealla aikataululla. Rekisteröitymismenettelyn aikataulun osalta hallituksen kanta on vielä avoin, mutta asiassa etenemisen suhteen ei ole ideologisia esteitä. Kelan kanssa tarvitaan entistä tiiviimpää yhteistyötä ja asiaa on tärkeää pitää edelleen selviteltävänä vaihtoehtona.

Toimeentulotukilain kokonaisuudistusta on valmisteltu työryhmässä, jonka tulee tehdä ehdotuksensa 31.5.2021 mennessä. Tavoitteena on uudistaa tällä vaalikaudella toimeentulotukilaki kokonaan. Toimeentulotuki kuuluu ministeri Kiurun vastuulle.

Valtuutetut toivoivat saavansa lisätietoa koronapassista. Ministeri lupasi välittää tietopyynnön ministeri Kiurulle, jonka vastuulle asia kuuluu.

Puheenjohtaja kiitti ministeriä ja esitti toiveen, että asioihin voidaan palata vielä myöhemmin.

Puheenjohtaja totesi, että kokous ei ollut enää päätösvaltainen.

9 Koronan vaikutukset Kelaan ja Kelan asiakkaisiin

Ryhmäpäällikkö Heidi Turkia esitteli lyhyesti koronaepidemian keskeisimpiä vaikutuksia Kelan palveluihin ja henkilöstöön. Yksikön päällikkö Mia Helle puolestaan kävi läpi tilastotietoja epidemian vaikutuksista Kelaan.

Tietopalvelujohtaja Marina Lindgren kertoi, että koronatodistuksen kansallinen versio on tulossa käyttöön toukokuun lopulla. Se sisältää tiedot henkilön saamista koronarokotuksista. Koronatodistus tulee Omakanta-palveluun, mutta paperisen koronatodistuksen voi halutessaan saada rokotuksen antaneelta taholta.

EU:n yhteinen koronatodistus otetaan käyttöön heinäkuussa. Se sisältää todistuksen koronarokotuksista, todistuksen negatiivisesta testituloksesta ja todistuksen sairastetusta koronavirustaudista.

Asiaan liittyvä materiaali oli toimitettu etukäteen valtuutetuille. Liite 4.

Puheenjohtaja kiitti esityksestä. Hän kiitti myös Kelan henkilökuntaa venymisestä poikkeusaikana. Kelan käsittelyajoista on tullut positiivista palautetta valtuutetuille.

10 Kelan hallituksen puheenjohtajan puheenvuoro

Kelan hallituksen puheenjohtaja Vertti Kiukas totesi hallituksen toiminnan jatkuneen normaalisti.

11 Pääjohtajan katsaus

Pääjohtaja Outi Antila kertoi, että Kelassa jatkettaneen etätyössä 31.8.2021 asti. Hän kävi lyhyesti läpi palvelutilannetta. Kelan vastuullisuusraportti vuodelta 2020 on julkaistu.

Julkisuudessa ollut väite, että Kela olisi vaatinut muutoksia VTV:n tekemään toimeentulotuen siirtoa koskevaan raporttiin, ei pidä paikkaansa. Hyvän tarkastustavan mukaisesti VTV on antanut Kelalle, STM:lle ja Kuntaliitolle mahdollisuuden kommentoida raporttiluonnosta. Kela on toimittanut VTV:lle kommenttinsa, koska oli joistakin raportissa esitetyistä asioista eri mieltä. Kaikkia Kelan näkemyksiä ei ole raportissa otettu huomioon ja on ollut VTV:n sisäinen asia, miten se on kommentit ottanut huomioon.

Opiskelijan terveydenhoitomaksusta Kela on viestinyt kattavasti. Maksuvelvollisuus ja eräpäivät on määritelty laissa, jota Kelan pitää noudattaa. Jos maksuvelvollinen opiskelija ei maksa terveydenhoitomaksua ajallaan, Kelan on lain mukaan perittävä maksu.

Pääjohtajan katsaus oli toimitettu valtuutetuille etukäteen. Liite 5.

12 Tiedoksi merkittävät asiat

Siirrettiin asia seuraavaan kokoukseen.

13 Muut esille otettavat asiat

Muita asioita ei ollut.

14 Kokouksen päätös

Puheenjohtaja Riikka Slunga-Poutsalo päätti kokouksen.

Tarkastettu

Pöytäkirjan vakuudeksi

Riikka Slunga-Poutsalo

puheenjohtaja

Leena Uikkanen

sihteeri

Anna Kontula

valtuutettu, pöytäkirjan tarkastaja